

ERGENLİK ARAŞTIRMALARINDA KULLANILAN TESTLER,
1969-1973*

A. LeUnes, M. Evans, B. Karnei, N. Lowry

Çev: Figen ÇOK**

1969-1973 arasında (*Psychological Abstractlarda*) yer alan araştırma makaleleri, ergenlerle (13-19 yaşlar olarak belirlenen) yapılan araştırmalarda sıklıkla kullanılan psikolojik araçları belirlemek amacıyla taranmıştır. Bu beş yıllık sürede 400'ün üstünde farklı araç kullanılmıştır. Bunlardan 32'si kaynaklarda en az on kez gösterilmiş olduğu için seçilmiştir. Testler türlerine göre ayrılmış ve böyle bir bulgunun doğrulukları belirtilmiştir.

Psikolojik testlerin kullanımı açıkça yaygın bir olgudur ve hiçbir yaş grubu bu uygulamadan uzak tutulmuş görünmemektedir. Böyle bir grup, burada 13-19 yaşları arasındaki kişiler olarak tanımlanan ergen grubudur. Böyle bir tanımlamanın yanılabilirliğini kabul ederek, özellikle 18 yaşındakileri içeren yeni yasal düzenlemenin ışığında, belirtilen yaş grubundaki gençlerle 1969-1973 yılları arasında hangi testlerin kullanıldığını görmek amacıyla (*Psychological Abstractlar*) üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Araştırma temelde, odak noktası olarak "ergenlik" başlığını kullanan özetlerin dikkatle okunmasına dayanmaktadır. Daha sonra her özet içeriği açısından kontrol edilmiş ve psikolojik testleri kullananlar belirlenmiştir. Yıl olarak, test olarak ve toplam olarak çetele listeleri yapılmış ve tamamlanmıştır. 5 yıllık sürede toplam 411 testin kullanıldığı görülmüştür.

* LeUnes, A., Evans, M., Karnei, B., Lowry, N., Psychological Tests Used in Research with Adolescents, 1969-1973, *Adolescence*, 1980, XV, 58, 417-4121.

** Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü Araştırma Görevlisi.

Belirli bir sayıda yapıyı sağlama çabasıyla, çeşitli testleri kataloglama rehberi olarak Buros'a (1972) başvurulmuştur. Testler sonradan Buros tarafından belirtilen 132 ve onun listesinde yer almayan 279 teste ayrılmıştır. Genel toplamdan 32 test (26'sı Buros'da, 6'sı başka) 1969-73 döneminde en az 10 kez kullanılmıştır ve bunlara daha fazla ilgi gösterilmesi gerekmektedir.

TESTLER

Yukarıda belirtilen sistemi kullanarak, kullanım sıklıklarına göre aşağıdaki test türleri belirlenmiştir. Daha önce sözü edilen açık ilkeler çerçevesinde hangi testlerin kullanıldığı konusunu aydınlatmak için Tablo 1'in daha kapsamlı bir sınıflandırması yapılacaktır.

Tablo 1. Ergenlerle kullanılan testlerin türleri ve kullanılma sayıları

Test türü	Sayı
Zeka (Bireysel)	8
Karakter ve Kişilik (Projektif Olmayan)	7
Başarı	2
Karakter ve Kişilik (Projektif)	2
Zeka (Grup)	2
Çoklu Yetenek Baterisi	2
Yetenek	1
Zeka (Özel)	1
İlgi	1
Diğerleri (Buros'da olmayan)	6
Toplam	32

Zekâ (bireysel) ve karakter ve kişilik (projektif olmayan) testlerinin ergenlerle araştırma çalışmalarında belirli düzeyde popüler olduğu bu tablolardan açıkça anlaşılmaktadır. Genel olarak, bu araçların popülerliği her yaş grubunda korunmaktadır. Bununla birlikte, Tablo 2'de bulunan testlerin altısı, ergenlerle yapılan araştırmalarda popüler iken, bu denli kapsayıcı değildir. Bu belirleme, Buros'da referans gösterilmiş olan en üstteki 26 test ile MMY (Buros, s. XXXV)'nin Tablo 9'unda açıklanan en üstteki 26 testi karşılaştırarak yapılmıştır. Liste boyunca daha az sıklıkla kullanılan en üst 26 test: Otis Hızlı Puanlanan Zekâ Testi (Bu çalışmada 11.; Buros'un üst 53'ünde yer almıyor), Metropolitan Başarı Testi (şimdi 18.; Buros'da 33.), Geniş Dağılımlı Başarı Testi (19. ve listede değil), Slasson Zekâ Testi (23. ve listede değil) ve Wechsler Bellevue (22. ve listede değil). Bu testler kullanım açısından bir dereceye

kadar yalnızca ergen grubuna özgü görünmekteydi. Buros'un en üst 26'sı arasında yer alan ve bu çalışmaya alınmayan az sayıda test vardır. Bunlar arasında Tematik Apperception Test (Buros'da 3.; belirlenen 5 yıllık dönemde 9 referanslı), SRA Temel Zihin Yetenekleri Testi (Buros'da 16.; 6 referanslı) Goodenough-Harris Çizim Testi (17.; 6 referanslı), Illinois Psikolinguistik Yetenekler Testi (20.; 5 referanslı) ve Holtzman Mürekkep Testi (26.; 6 referanslı).

Tablo 2. Ergenlerle Kullanılan Testler

Testin Türü	Referans Gösterilme Sıklığı
Zeka (Bireysel)	
Wechsler Yetişkin Zeka Testi	44
Wechsler Çocuklar için Zeka Testi	44
Otis Hızlı Puanlanan Zeka Testi	24
Progressive Matrisler	21
Stanford-Binet Zeka Testi	19
Peabody Testi	13
Slasson Zeka Testi	12
Wechsler-Bellevue Testi	11
Karakter ve Kişilik (Projektif Olmayan)	
Edwards Kişisel Tercih Envanteri	49
MMPI	35
Kalifornia Psikolojik Envanteri	35
Eysenck Kişilik Envanteri	32
Sıfat Listesi	30
Onaltı Kişilik Faktörü Anketi	29
Omnibus Kişilik Envanteri	16
Başarı	
Metropolitan Başarı Testi	14
Geniş Dağılımlı Başarı Testi	13
Karakter ve Kişilik (Projektif)	
Bender Görsel Motor Gestalt Testi	30
Rorschach Mürekkep Testi	10
Zeka (Grup)	
Amerikan Kolej Test Programı İncelemesi	17
Kooperatif Okul ve Kolej Yetenek Testi	16
Çoklu-Yetenek Baterisi	
Genel Yetenek Test Baterisi	13
Ayırddıcı Yetenek Testi	11
Yetenek	
Okul Yeteneği Testi	27
Zeka (Özel)	
Torrance Yaratıcı Düşünce Testi	13
İlgi	
Strong Mesleki İlgi Testi	22
Diğerleri (Buros'da olmayan)	
Sınav Kaygısı Anketi	21
Marlow-Crocone Sosyal İstek Ölçeği	16
Rotter İçten-Dıştan Kontrol Ölçeği	16
Rod and Frame Testi	13
Alper-Haber Başarı Kaygısı Testi	12
Taylor Görülen Kaygı Ölçeği	11

Buradaki çeşitliliğe ilişkin spekülasyon yapılabilir. Kuşkusuz, bazı testler (yani SRA-PMA) daha genç yaş grupları için daha yararlı ve bazıları (yani genel olarak yetenek testleri) özellikle ergenler için yararlıdır. Her durumda, bazı testler özellikle ergenlerle yapılan araştırmalarda popüler ve diğerleri daha az uygun görülmektedir.

Oldukça fazla araştırıldığı Buros'da açıklanan ve bu çalışmada sıklıkla karşılaştığımız testler arasındaki ilişkinin varlığını belirtmek ilginçtir. Sıra dizisi tekniği kullanılarak, iki grup sıralamalar arasındaki korelasyon .40 olarak bulunmuştur, bununla birlikte, 2 araçla, yani Rorschach (bu çalışmada 26.; Buros'da birinci) ve Eysenck Kişilik Envanteri (bu çalışmada 6. ve Buros'da 19.) ile kontrol edildiğinde bu ilişki daha da dramatik olmaktadır. Korelasyon .77'dir ve büyük olasılıkla ergenlerle kullanılan testlerle, genel olarak kullanılan testler arasındaki benzerliğin daha kesin değerini temsil etmektedir. Rorschach'ın ergenlerle araştırma ününün az olduğuna, oysa EPI (Eysenck Kişilik Envanteri)'nin oldukça popüler olduğuna dikkat çekmek de ilginç olacaktır.

Son bir nokta, ergenlik araştırmalarında kullanıldığı şekliyle testlerin yıldan yıla görülme derecesiyle ilgilidir. 1969'da 200, 1970'de 320, 1971'de 305, 1972'de 309, 1973'de 165 çalışma vardır. Uç yıllar olan 1969 ve 1973'ün kaydedilen çalışmalarında düşük puanları almaları ilginçtir. Son yıllardaki oldukça düşük frekans çarpıcıdır. Eğilimin sürüp sürmeyeceğini görmek ilginç olacaktır. Bu, ergenliğe ilişkin hâlâ öğrenilecek çok şey olduğu için bir utanç olacaktır.

DOĞURGULAR

Ergenlerle kullanılan psikolojik testlerle ilgili bu kısa inceleme, ergenlerle kullanılan testlerle bir ölçüde tanışık olmak için birçok lisansüstü öğrencisinin isteğiyle ortaya çıkmıştır. Bu öğrenciler, ergen grubuna uygulanabilen bu testlerle karşılaşmalarının minimum düzeyde olduğunu hissetmişlerdi. Bu bulguların, orta dereceli okul öğrencilerinin öğretmenlerine, gelecekteki okul danışmanlarına ve diğerlerine uygun testlerin neler olduğunu öğreten kişilerin dikkatine sunulabilmesi mantıklı görünmektedir. Her ne kadar test kullanmaktan etkilenen yalnızca onlar değilse de, bu özellikle okul danışmanlığı, okul psikolojisi alanında çalışanlar için doğrudur.

Ayrıca, toplam test verme sayısı ile bağlantılı olduğu için, psikolojik test vermenin ergenlerle ilişkisi çok daha ayrıntılı biçimde açık-

lanmaktadır. İki arasında pek çok ortak nokta varken, ergenlik ve psikolojik test konularına özel ilgiyi garanti edecek yeterli bir çeşitleme vardır. Ayrıca, ergenlerle yapılan psikometrik çalışmalarda son zamanlardaki düşüş etkileriyle gösterilebilir.

KAYNAKÇA

Buros, O.D., *The Seventh Mental Measurement Yearbook*, Vol. 1 and 2, Highland Park, New Jersey: The Gryphon Press, 1972.

